

Rapportage validatie NDFF 2020

23-03-2021
definitief

Inhoud

1	Validatie 2020	3
2	Samenvatting van de validatie per soortgroep	4
	2.1 Bestuivers	4
	2.2 Dagvlinders	4
	2.3 Kranswieren	4
	2.4 Kreeften en macrofauna	4
	2.5 Libellen	5
	2.6 Nachtvinders	5
	2.7 Microlepidoptera	5
	2.8 Mossen en korstmossen	5
	2.9 Overige insecten	5
	2.10 Paddenstoelen	6
	2.11 Reptielen, amfibieën en vissen	6
	2.12 Sprinkhanen en krekels	6
	2.13 Vaatplanten	6
	2.14 Vogels	7
	2.15 Weekdieren en mariene soorten	7
	2.16 Zoogdieren	7

1 Validatie 2020

De validatieteams zijn zeer actief geweest in 2020. Liefst 2,5 miljoen waarnemingen zijn handmatig (!) gevalideerd. Meer dan 200 actieve validatoren hebben een cadeaubon ontvangen als blijk van waardering voor hun inzet.

Het aantal waarnemingen is wederom gestegen. Een groot deel daarvan bevat fotobewijs en vergt meer tijd om te valideren. Hoewel de beeldherkenning steeds succesvoller is, blijft inzet van experts nodig. Bij veel validatieteams ontbreekt de capaciteit om de groei van waarnemingen bij te benen, laat staan oudere waarnemingen weg te werken. Er is daarom nog meer aandacht voor het verlenen van voorrang aan validatie van recent waargenomen beschermde, bedreigde of invasieve soorten.

De validatie van vleermuisgeluid blijft ingewikkeld en waarnemingen met extern bewijs vergen veel muisklikken om af te handelen. Ook het ontbreken van bewijs en gebrekkige reactie op validatievragen blijft een vertragende factor. Er komt in 2021 meer aandacht om dat te verbeteren.

De jaarlijkse validatorenendag kon niet doorgaan vanwege corona. Daarom is een digitale bijeenkomst georganiseerd waarbij validatoren konden kiezen uit een diverse sessies en workshops. Ondanks enkele technische uitdagingen was het een geslaagde ochtend met 70 validatoren.

Het NDFF validatieportaal kreeg meerdere updates. Er zijn handige features toegevoegd aan het validatieportaal om de fotobeoordeling te vereenvoudigen en beleidsrelevante soorten met voorrang te valideren.

2 Samenvatting van de validatie per soortgroep

Per soortgroep worden enkele aspecten van afgelopen jaar uitgelicht.

2.1 Bestuivers

In 2020 zijn veel waarnemingen gevalideerd voor beide groepen bestuivers (bijen en zweefvliegen). Veel meer dan in de voorgaande jaren. Dat geldt zowel voor waarnemingen uit 2020 als voor waarnemingen uit de jaren daarvoor. Het aantal ingevoerde waarnemingen groeit alleen nog sneller, waardoor de hoeveel openstaande waarnemingen is gegroeid. Met in totaal bijna 39.000 goedgekeurde bijenwaarnemingen uit 2020 met foto is dat een resultaat om trots op te zijn.

Positief is dat het aantal met beeldherkenning goedgekeurde waarnemingen groeit. Voor alleen bijen is dat gegroeid van 330 in 2019 naar 2500 in 2020. Dat is een groei die we hopelijk kunnen voortzetten in 2021 door voor meer soorten de beeldherkenning aan te zetten. Bij de zweefvliegen worden duidelijk meer soorten automatisch gevalideerd dan bij de bijen.

In 2020 hebben bijenadmins voor diverse lastige soorten samen meer gestandaardiseerd wat de criteria zijn voor goedkeuring/niet te beoordelen. We hopen dit soort inhoudelijke discussies in 2021 voort te zetten en daarmee ook de beoordeling van deze soorten een duwtje in de goede richting te geven. In het algemeen is er iets minder terughoudendheid voor het op 'niet te beoordelen' zetten van foto's waarvoor dit daadwerkelijk zo is. Waarnemingen zonder foto's blijven voor bijen lastig en zijn gezien de moeilijkheid van de determinatie meestal gewoon niet te beoordelen. Validatie vindt vooral plaats op waarneming.nl. Voor 2021 is het zaak om ook op het NDFF portaal meer te valideren, ook al zijn de aantallen waarnemingen daar vele malen lager.

2.2 Dagvlinders

Er zijn geen veranderingen in het validatieteam dagvlinders. Ook de samenstelling van de beoordelingscommissie is onveranderd. Zij heeft geen acties hoeven uitvoeren.

Er wordt dagelijks gevalideerd waarbij prioriteit wordt gegeven aan de waarnemingen met foto. Ook worden waarnemingen zonder foto gevalideerd, startend met de bijzondere soorten. In de winterperiode zijn achterstanden weggewerkt. Daarnaast zijn de kennisregels kritisch gekeken en een aantal aanpassingen doorgevoerd.

Er zijn in 2020 geen georganiseerde bijeenkomsten voor de validatoren geweest. Dit was wel het voornemen, maar door corona en de drukke bezetting is het in de zomer niet tot een activiteit gekomen.

2.3 Kranswieren

Het validatieteam is ongewijzigd. De validatie verloopt vooral via waarneming.nl, maar is ook actief op Telmee. Het validatieteam is actief geweest, maar is er niet in geslaagd om de achterstanden in 2020 weg te werken. Deels zijn deze lastig weg te werken vanwege beperkt contact met uitvoerders van oudere professionele inventarisaties. Er is een toezegging dat de achterstanden in 2021 worden weggewerkt.

2.4 Kreeften en macrofauna

De toenemende stroom rivierkreeftdata, in eerdere jaren een struikelblok, is in 2020 goed bijgehouden. Een aanwinst is een nieuwe validator waterkevers, een populaire groep waarvoor binnen de macrofauna al jaren één van de grootste validatie-achterstanden liggen. Komend jaar zal moeten blijken of de achterstand hiermee ingelopen kan worden. Grootste struikelblok vormen de langpootmuggen, niet

zozeer vanwege afnemende validatie-inspanningen, als wel vanwege de aanzwellende hoeveelheid waarnemingen en foto's.

2.5 Libellen

Het validatoren team van de libellen draait als vanouds goed en is snel met valideren. De aandacht ligt vooral op de waarnemingen op waarneming.nl. Het zou goed zijn als meer validatoren op het NDFF portaal zouden valideren. Daar kan controle op opvallende waarnemingen zonder foto nog wat beter. Ook de validatie van larven en larvenhuidjes verdient wat aandacht. Dit is een specialiteit die slechts enkele validatoren beheersen. Hiervoor is één validator toegetreden tot het team. Er is een goede sfeer en samenwerking onderling. Aansluiting tussen NDFF- en waarneming.nl validatoren zou beter kunnen. Om dit te vergemakkelijken hebben onlangs de NDFF validatoren toegang gekregen tot het waarneming.nl deel van het forum, omdat daar de meeste discussie plaats vindt.

2.6 Nachtvlinders

Het validatieteam was in 2020 op peil. De validatieachterstand van waarnemingen met foto's is bij de NDFF afgenomen, maar op waarneming.nl iets toegenomen. Op waarneming.nl is ook een forse toename van het aantal ingevoerde foto's te zien, onder andere door de ingebouwde ObsIdentify. Dat er nu een achterstand van 5000 extra foto's is ten opzichte van het begin van het jaar valt gezien de toename van het totaal aantal foto's nog erg mee. De achterstand bij waarnemingen zonder foto is vooral bij de NDFF fors toegenomen. Mogelijk kunnen de validatieregels daar nog strakker worden aangepast. Het zou daarbij mooi zijn als de regels op Waarneming.nl en de NDFF gelijk worden getrokken. Over de automatische beeldherkenning op Waarneming.nl zijn validatoren nog steeds tevreden.

2.7 Microlepidoptera

De samenstelling van het validatieteam is ongewijzigd gebleven. Het team heeft er naar gestreefd om zowel op Waarneming.nl als bij de NDFF de validatieachterstand terug te dringen. De toename in het aantal waarnemingen is groter dan de toename in het aantal validaties. De gemiddelde kwaliteit van waarnemingen lijkt afgenomen, een mogelijke oorzaak is een stijging van het aantal onervaren waarnemers microlepidoptera.

2.8 Mossen en korstmossen

Het validatieteam is in 2020 met twee mensen uitgebreid. Het valideren verloopt over het algemeen voorspoedig. Op Waarneming.nl zijn 84% van de bijna 100.000 waarnemingen die in 2020 met foto zijn ingevoerd beoordeeld. Het aantal waarnemingen dat wordt ingevoerd stijgt nog steeds explosief, wat betekent dat ondanks de uitbreidingen in het validatieteam er nog steeds een achterstand is. De achterstand bedraagt alleen korstmossen en vooral waarnemingen met foto's van moeilijke soorten, of waarnemingen met slechte foto's. Een toenemend 'probleem' is waarnemingen die via ObsIdentify met verkeerde naam en/of locatie worden ingevoerd, en waarnemers die zelf weinig moeite doen om een juiste soortnaam te achterhalen. De achterstand is al met al wel te overzien, want met ongeveer 22.000 onbeoordeelde waarnemingen met foto's bedraagt deze slechts ongeveer 20% van wat er jaarlijks aan waarnemingen binnenkomt. Voor de mossen is er voldoende capaciteit en is er geen achterstand. Waarnemingen die via andere kanalen bij de NDFF binnenkomen worden vrijwel allemaal snel beoordeeld.

2.9 Overige insecten

De waarnemingentoevoer blijft groeien, dus in het algemeen is onze belangrijkste taak om meer validatoren te werven en huidige validatoren enthousiast te houden, alsook het deze validatoren zo makkelijk mogelijk te maken om hun vrijwilligerswerk

uit te voeren. Hiermee zijn we vanuit EIS druk bezig en ook via natuurlijke aanwas gaat het de goede kant op met de validatoren.

2.10 Paddenstoelen

De nieuwe soortgroepcoördinator had tijd nodig om zich in te werken. Het merendeel van de validaties vindt via waarneming.nl plaats vanwege de meer op paddenstoelen toegespitste facilitering voor validatie. Het aantal validatoren stond eind van het jaar op 33 specialisten waarvan niet iedereen het afgelopen jaar actief is geweest. Wel zijn er dit jaar twee specialisten toegevoegd aan het team. Binnen de validatoren is een werkgroep plant-pathogene schimmels opgericht vanwege de toenemende interesse in waarnemingen aan deze groep. Er zijn nieuwe validatiecriteria vastgesteld die nog in de verschillende portalen doorgevoerd moeten worden. Bij paddenstoelen gaat het om 100 % handmatige validatie.

2.11 Reptielen, amfibieën en vissen

De validatie is dit jaar goed verlopen, sneller dan afgelopen jaren. Er is een grote welwillendheid om de weggewerkte achterstanden niet opnieuw te laten oplopen. Hierdoor worden waarnemingen binnen korte tijd veelal weggewerkt, inclusief waarnemingen zonder foto's die niet door de automatische validatie gaan. Betrokkenheid bij (het merendeel) van de validatoren is erg groot. Recentelijk is een validator toegetreden om te helpen met het wegwerken van de achterstanden rondom zeevissen, m.n. grondels en platvissen. Ik hoop in 2021 hier structureel minder te behandelen waarnemingen voor te zien, als de nieuwe validator haar draai te pakken heeft. Naar verwachting hebben we voldoende capaciteit en bereidheid om ook in 2021 de validatie weer goed te kunnen oppakken.

2.12 Sprinkhanen en krekels

Er zijn in 2020 weer veel sprinkhanenwaarnemingen gevalideerd. We zijn vrijwel bij met de foto's op Waarneming.nl, de bulk van het totaal. Bij de overige categorieën (waarnemingen zonder bewijs op zowel NDFF als Waarneming.nl en met foto op NDFF) hebben we een achterstand. Dit zal begin 2021 worden ingelopen. De jaarlijkse kaartcontrole hebben we in 2020 slechts deels kunnen uitvoeren, omdat we niet op onze werkplekken terecht konden.

2.13 Vaatplanten

In de loop van 2020 zijn er in het grote team enkele validatoren bij gekomen, terwijl er twee zijn afgevallen. Een aantal validatoren is actiever geworden in een groter deel van Nederland, met name om regionale achterstanden of validatie van specialistische groepen aan te pakken. Er zijn geen regionale validatoren-bijeenkomsten georganiseerd, maar er is wel veel een-op-een contact geweest met validatoren.

Tijdens de landelijke validatorenendag is bijgepraat met een deel van het team en is het onderwerp van validatie zonder bewijs in twee groepen validatoren (waaronder plantvalidatoren) besproken.

Er is een begin gemaakt van een lijst met vaatplanten waarvoor bewijsmateriaal gewenst is.

Hoewel er bij de NDFF veel is gevalideerd in 2020, zijn de achterstanden opgelopen richting 200.000. Deels zijn deze het gevolg van het laden van professionele data, o.a. van SNL. Bij waarneming.nl is in 2020 een recordaantal waarnemingen gevalideerd. De achterstanden bij waarneming.nl worden vooral gemeten in openstaande fotowaarnemingen. In december stonden nog 12.000 fotowaarnemingen open. Automatische fotovalidatie heeft geholpen om deze aantallen te halen. Waarnemingen zonder foto worden in bescheiden mate gevalideerd (of automatisch goedgekeurd). Het is nog steeds een wens om

waarnemers (en validatoren) van waarneming.nl terugkoppeling te geven van het validatieresultaat van de NDFF-validatie.

2.14 Vogels

Er is in flinke mate gevalideerd door zo'n 40 validatoren (excl. regioadmins), waarvan het overgrote deel actief is bij Waarneming.nl. Er wordt prioriteit gegeven aan recente waarnemingen met foto's. Bij waarneming.nl is in 2020 een grote inhaalslag gemaakt bij het valideren van waarnemingen met foto's. Voor het valideren op NDFF/Telmee wordt nog steeds gezocht naar een extra validator. De achterstand op telmee is groter geworden doordat meer wordt ingevoerd (inclusief foto's). Bij telmee is regelmatig onderling contact. Met de validatoren van waarneming.nl is er minder contact, maar verloopt de validatie goed en behoeft weinig aan- of bijsturing.

2.15 Weekdieren en mariene soorten

In totaal zijn 32 validatoren actief geweest op diverse portalen en voor verschillende mariene soortgroepen en land- en zoetwaterweekdieren. Daarnaast zijn er validatoren die buiten deze digitale platforms om waarnemingen valideren. Het gaat daarbij om waarnemingen die worden geüpload via verspreidingsatlas.nl. Dit geldt voor waarnemingen die gedaan zijn in het kader van het HabSlak-project en het Strandaanspoelsel Monitoring Project (SMP). Daarnaast gaat het om waarnemingen die zijn binnenkomen via platforms als Blauwtipje.nl of via de KNNV-Strandwerkgemeenschap (SWG). Ondanks Corona zijn contacten met de validatoren versterkt, via mail, telefoon en Zoom/Teams-gesprekken.

Het aantal waarnemingen zonder foto is groot en deze groep wordt beperkt gevalideerd. Een deel van deze waarnemingen is afkomstig van professionals en die waarnemingen worden doorgaans goed gekeurd, wanneer deze professionals bewezen hebben dat ze de soort(en) goed kunnen onderscheiden.

De meeste validatoren richten zich graag op bijzondere soorten. Meer validatoren zouden zich ook moeten richten op de algemenere soorten.

Met uitzondering van weekdieren, is het ANEMOON-validatieteam nog te weinig betrokken bij het validatieproces op waarneming.nl van de andere mariene soortgroepen. Ook geldt nog steeds voor de weekdieren dat validatoren beter moeten letten op het doorgeven van de juiste hoedanigheid van de waarneming en waarnemers moeten daarvan veel meer bewust worden gemaakt. Waarnemers moeten consequenter aangeven of het om losse kleppen, doubletten of levende exemplaren gaat en of het gaan om aangespoelde exemplaren of autochtoon voorkomende exemplaren. Zonder die informatie zijn waarnemingen niet (goed) bruikbaar.

Verspreidingsatlas.nl blijkt een goed hulpmiddel om ten onrechte goedgekeurde waarnemingen te vinden via de kaartbeelden. Validatoren blijken dan wel goed op de soort en de foto te hebben gelet, maar niet op de plek of soms het jaartal.

2.16 Zoogdieren

Het team van validatoren bij de NDFF is uitgebreid met één validator.

Validatie van waarnemingen van land- en zeezoogdieren gaat goed. Het valideren van vleermuiswaarnemingen met geluid is nog steeds inefficiënt.

Op de jaarlijkse validatorenendag (deze keer digitaal) hebben we besproken wanneer iets automatisch een referentiewaarneming wordt en wanneer het vinkje moet worden gebruikt. We hebben ook gesproken over het individueel goedkeuren van foto's, wat als belastend wordt ervaren. Verder hebben een handige functie op waarneming.nl en een handige functie op het validatieportaal besproken. Daarna hebben we bekeken of er zelfs voor een soort als de eekhoorn nog ongevalideerde waarnemingen zijn op een locatie zonder referentiewaarnemingen.